

عنوان مقاله:

دفتر صوفی

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 5، شماره 11 (سال: 1379)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

مهدی شریفیان -

خلاصه مقاله:

دفتر صوفی، تنها «مشق عشق» نیست، در این دفتر تفسیر هستی «رنگی عاشقانه» دارد و جهان «تجلی» دوست است. عارف باید روح و روان را پاک نگاه دارد تا انوار الهی به آن بتابد. دل «بیت رب» است و دارنده این دل همچون آینه، وصی، جانشین و خلیفه حق است. اما میراث صوفیه تنها عشق و دیگر هیچ، نیست. دفتر صوفیان پر است از موضوعات گوناگون سیاسی، اجتماعی، جامعه شناسی و تاملات روانشناختی. صوفی از آنجا که در متن اجتماع است و با اقشار مختلف مردم از هر صنف و گروه و دین و آیین سروکار دارد. بسیاری از مسائل را می بیند و نسبت به آن حساسیت دارد. صوفی می داند «قدرت مقدس» چه فجایی می آفریند و ملوک دنیا به نام خدا چه جنایت ها آفریده اند. او اگر نمی توانست طرحی نو در اندازد و ظلم ظالمان را کاهش دهد، حداقل «رقیبتی» برای حکمرانان دنیاوی به نام «پیر» و «رند» آفرید تا دو پادشاه در یک اقلیم حکومت کنند، اولی بر جسم و دومی بر جان. حرص، طمع و مال اندوزی در دفتر صوفی جایی ندارد و صوفی تمام آدمیان را از «تجمع ثروت» و تنها به دلیل دل سپردن بر حذر می دارد. او افق وسیعتری به نام خدمت و شفقت بر خلق، پیش روی آدمیان می گشاید و انسان را از «حیوانیت صرف» پرهیز می دهد. علم و معرفت گرچه در دل و ذهن عارف و صوفی جایگاهی بس شگرف و ارزشمند دارد، اما استفاده ابزاری از علم که چونان سلاحی در دست زنگی مست، فاجعه می آفریند را می نکوهد و آدمیان را از آن برحذر می دارد. علم باید انسان را از جهل و نادانی برهاند و زمینه عمل صالح در انسان و جامعه انسانی را فراهم آورد. اگر علم جز این راه، راه دیگری بسپرد. باید گفت: «چو دزدی با چراغ آید گزیده تر بود کالا». دفتر صوفی انباشته از تجربیات دین و دنیا است. با این حال صوفی از این دفتر «چیزی جز دل اسپید همچو برف» نمی طلبد.

کلمات کلیدی:

دفتر صوفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1406157>

